

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Oboer/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	6122367658
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122367658.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v exekučnej veci oprávnenej SELLER RC, s.r.o., Čaňa, Mieru 280/53, IČO: 44 530 889, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., s. r. o., Košice, Kováčska 28, IČO: 52 858 774, proti povinnej RP - Invest, s.r.o., Bratislava, Kopčianska 10, IČO: 31 708 846, o vymoženie 12 043,58 eura s príslušenstvom, o námietke neprípustnosti exekúcie na pohľadávky povinnej podanej navrhovateľkou Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s., Bratislava, Štefánikova 27, IČO: 00 682 420, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoEk/6/2024-287 z 31. júla 2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Navrhovateľke n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „exekučný súd“) uznesením č. k. 61Ek/1944/2022-229 z 27. februára 2024 v spojení s opravným uznesením č. k. 61Ek/1944/2022-257 z 9. apríla 2024 vylúčil z exekúcie pohľadávky povinnej voči dlžníkovi mestu Hurbanovo, so sídlom Komárňanská 91, 947 01 Hurbanovo, IČO: 00 306 452 (ďalej aj „dlžník povinnej“), vzniknuté na základe Zmluvy o dielo, Kúpnej zmluvy vrátane Zmluvy o dielo zo dňa 5. októbra 2021 v znení jej dodatkov alebo akýchkoľvek iných zmlúv v spojení so všetkými dodatkami, prílohami, zmenami a doplnkami uzatvorených medzi povinnou a dlžníkom povinnej, ako aj na základe všetkých neuhradených splatných a nesplatných faktúr, ktoré majú byť na základe uzatvorených zmlúv a ich dodatkov zaplatené týmto dlžníkom povinnej (výrok I.). Výrokom II. vo zvyšku námietku neprípustnosti exekúcie na pohľadávky povinnej, podanú Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s., so sídlom Štefánikova 27, 811 05 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 682 420 (ďalej aj „navrhovateľka“ alebo „záložný

veriteľ“), zamietol.

2. V odôvodnení uznesenia exekučný súd uviedol, že podaním zo dňa 8. septembra 2023 podala navrhovateľka námietku neprípustnosti exekúcie na pohľadávky povinnej voči mestu Hurbanovo s odôvodnením, že oprávnená nebola v čase začatia exekúcie záložným veriteľom, zatiaľ čo navrhovateľka (ako tretia osoba odlišná od oprávnenej) má preukázateľne zapísané záložné právo k predmetným pohľadávkam. Navrhovateľka poukázala na existenciu troch záložných zmlúv, na základe ktorých bolo v prospech nej ako záložného veriteľa zriadené záložné právo, ktoré sa viaže ku všetkým súčasným a budúcim pohľadávkam povinnej na peňažné plnenie. Predmet záložného práva v zmysle záložných zmlúv predstavujú všetky súčasné a budúce pohľadávky povinnej ako záložcu na peňažné plnenie, ktoré vznikli alebo vzniknú v budúcnosti zo zmluvy uzatvorenej medzi povinnou ako záložcom a ktoroukoľvek (tretou) osobou. S poukazom na ustanovenia § 44 a § 61q ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Exekučný poriadok“ alebo „EP“) a ustanovenie § 151h ods. 6 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) tvrdila, že bez súhlasu záložného veriteľa nemožno viesť exekúciu na majetok založený v prospech záložného veriteľa, ktorý je osobou odlišnou od oprávnenej a ktorý na jej vedenie nedal súhlas. Poukázala tiež na to, že peňažné prostriedky mesta Hurbanovo, určené na úhradu pohľadávky povinnej voči tomuto dlžníkovi, boli poskytnuté zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu Európskej únie a tieto v zmysle ustanovenia § 8 ods. 10 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov nepodliehajú exekúcii. Súd prvej inštancie v nadväznosti na vyjadrenie oprávnenej konštatoval, že skutkový stav nie je sporný a navrhovateľkou nastolená otázka má jednoduché právne riešenie, v dôsledku čoho postupoval podľa § 44 ods. 5 EP a o podanej námietke rozhodol sám. Uviedol, že právo vzniesť námietku neprípustnosti exekúcie podľa § 44 ods. 1 EP môže záložný veriteľ, ktorý nie je oprávneným, vtedy, ak sa exekúcia na záloh vedie napriek tomu, že absentuje jeho súhlas. Zdôraznil, že na vedenie exekúcie na záloh sa podľa § 151h ods. 6 OZ vyžaduje súhlas záložného veriteľa, a to bez ohľadu na to, čo je predmetom zálohu a akým spôsobom sa má exekúcia vykonávať. Podstatné je, že v ustanovení § 61q ods. 2 EP sa uvádza (všeobecné) slovné spojenie vedenie exekúcie na záloh, v dôsledku čoho treba predmetné ustanovenie vykladať tak, že záloh v rámci exekúcie možno postihnúť akýmkoľvek spôsobom len v prípade, ak oprávnený je záložný veriteľ alebo ak záložný veriteľ s exekúciou súhlasí. Záverom konštatoval, že vzťahovanie súhlasu záložného veriteľa len na spôsob vykonania exekúcie predajom zálohu nemá oporu v znení ustanovenia § 61q ods. 2 EP v spojení s ustanovením § 151h ods. 6 OZ. Na základe uvedeného súd prvej inštancie vylúčil z exekúcie pohľadávky povinnej voči mestu Hurbanovo s tým, že pokiaľ záložný veriteľ žiadal vylúčenie všetkých pohľadávok povinnej voči jej dlžníkom, v tejto časti návrh záložného veriteľa zamietol, keďže nie je možné, aby exekučný súd vylúčil vec, ktorá nie je predmetom exekúcie (a možno ani nebude). Nemal totiž preukázané, že súdna exekútorka v rámci exekúcie postihla aj iné pohľadávky povinnej voči jej dlžníkom, ktoré by mohli byť predmetom zálohu, keď ani sám záložný veriteľ postihnutie iných pohľadávok, než voči mestu Hurbanovo, v rámci podanej námietky netvrdil.

3. Proti výroku I. predmetného uznesenia podala včas odvolanie oprávnená z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením č. k. 13CoEk/6/2024-287 z 31. júla 2024 uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi, na ktorých súd prvej inštancie založil napadnuté rozhodnutie, a to tak v rovine skutkových zistení, ktoré zodpovedajú vykonanému dokazovaniu, ako aj v rovine právneho posúdenia veci, ktoré považoval za správne. Konštatoval, že oprávnená v odvolaní neuviedla žiadnu argumentáciu k odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) a f) CSP a jediným (náležite) vymedzeným odvolacím dôvodom tak ostala námietka nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ktorú však odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia poukázal na to, že inštitút vylúčenia veci z exekúcie upravený v § 44 EP slúži na to, aby sa ustálilo, či môže byť nejaká majetková hodnota postihnutá exekúciou, pretože sa nedá vylúčiť, že úkony súdneho exekútora

postihnú aj veci, ktoré nepatria povinnému, ale svedčí im právo tretej osoby, voči ktorému je exekúcia neprípustná. Právom k veci, ktoré neprípúšťa exekúciu, môže byť za určitých okolností aj záložné právo. Na podanie námietok (prípadne žaloby na vylúčenie veci z exekúcie) je teda v zmysle § 44 ods. 1 EP oprávnený (aktívne vecne legitimovaný) ten, kto tvrdí, že má právo k veci, ktorá bola postihnutá exekúciou a toto právo na danú vec neprípúšťa výkon exekúcie. Takúto osobu zároveň zaťažuje dôkazné bremeno o existencii práva k veci neprípúšťajúcej exekúciu. Oprávnenou na vznesenie návrhu na vylúčenie veci z exekúcie je v zmysle vyššie uvedeného spravidla tretia osoba odlišná od oprávneného a povinného. Záložný veriteľ môže vzniesť námietku neprípustnosti exekúcie v prípade, ak sa exekúcia na záloh vedie napriek absencii jeho súhlasu. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) vo svojom náleze č. k. PL ÚS 20/05-35 z 13. decembra 2006 o. i. poznamenal, že súhlas záložného veriteľa s výkonom exekúcie na záloh treba považovať za súčasť vzniku práva na súdnu a inú právnu ochranu v exekučnom konaní a za predpoklad na úspešné začatie a vedenie exekúcie. Zmyslom tohto súhlasu a základným účelom obmedzenia súdnej exekúcie podľa tohto a súvisiacich ustanovení Občianskeho zákonníka je hmotnoprávna ochrana postavenia záložného veriteľa, pričom táto ochrana bola premietnutá už do predpisov procesného práva (novelou Občianskeho súdneho poriadku a Exekučného poriadku). Takéto obmedzenia súdnej exekúcie sú prípustným prostriedkom uplatňovaným pri nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí (podobne aj PL. ÚS 21/00). Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal aj na nález č. k. III. ÚS 51/2014-42 z 1. júla 2014, v ktorom Ústavný súd SR ustálil, že nedostatok tohto súhlasu nemožno ospravedlniť argumentáciou, podľa ktorej zriadenie exekučného záložného práva nie je spôsobom vykonania exekúcie. Aj § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka, ba i § 61a ods. 2 Exekučného poriadku bez akýchkoľvek pochybností hovoria o vedení exekúcie na záloh, teda o celom procese smerujúcom k nútenému vymoženiu judikovanej pohľadávky, nielen o konkrétnom procesnom úkone ako súčasti tohto procesu. V citovanom náleze sa Ústavný súd SR zaoberal rôznymi právnymi názormi na danú problematiku, pričom konštatoval, že právne názory formulované vo veci sp. zn. PL. ÚS 20/05 v spojení s právnym názorom formulovaným vo veci sp. zn. ÚS 20/08 vytvárajú ústavno-právny rámec pre záver o tom, že rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 324/2010-14 zo dňa 30. septembra 2010 (na ktoré poukazovala oprávnená v podanom odvolaní) treba považovať za ojedinelé vybočenie za stabilnej rozhodovacej praxe ústavného súdu.

4. Z vyššie uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že ak na veci povinného viazne záložné právo a oprávnený nie je záložným veriteľom, vyžaduje sa na vedenie exekúcie na záloh súhlas záložného veriteľa. Vedenie exekúcie niektorým zo spôsobov podľa § 63 ods. 1 EP na záloh bez splnenia uvedených podmienok nie je v zmysle § 61q ods. 2 EP v spojení s § 151h ods. 6 OZ prípustné. Účelom a zmyslom právnej úpravy, ktorá zakazuje, aby iný veriteľ viedol exekúciu na záloh bez súhlasu záložného veriteľa, je ochrana práv záložného veriteľa pri výkone záložného práva. Pod vedením exekúcie možno rozumieť vykonávanie akýchkoľvek procesných úkonov voči zálohu, pričom predmetnom zálohu môžu byť nielen nehnuteľnosti, ale aj peňažné pohľadávky, prípadne iné práva a majetkové hodnoty. Možno teda uzavrieť, že nie je prípustné, aby iný veriteľ viedol exekúciu bez súhlasu záložného veriteľa, a to bez ohľadu na predmet zálohu a spôsob, akým súdny exekútor vo vzťahu k pohľadávkam povinného exekúciu vykonáva. Vzhľadom na uvedené argumenty odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne rozhodol o vylúčení pohľadávok povinnej z exekúcie.

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Namietala, že odvolací súd jej svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď nesprávne vyhodnotil právny stav veci a nijako sa nezaoberal jej právnou argumentáciou a ani stanoviskom exekútorky k námietke a k priebehu vykonávania exekúcie zo dňa 13. marca 2024. Odvolaciemu súdu vytýkala, že pohľadávky povinnej, ktoré mali byť v rámci exekúcie prikázané oprávnenej, nesprávne považoval za predmet zálohu. Poukázala na to, že predmetom záložného práva podľa záložnej zmluvy, ktorú povinná, ako záložca, uzatvorila so záložným veriteľom, sú všetky súčasné a budúce pohľadávky povinnej, ako záložcu, na peňažné plnenie, ktoré vznikli alebo vzniknú v budúcnosti zo zmluvy uzatvorenej medzi záložcom a ktoroukoľvek treťou osobou bez ohľadu na právny dôvod vzniku pohľadávky, nominálnu hodnotu pohľadávky a dobu splatnosti pohľadávky, ako aj ku

všetkým pohľadávkam záložcu na peňažné plnenie, ktoré vznikli alebo vzniknú v budúcnosti zo záväzkového vzťahu medzi záložcom a ktoroukoľvek treťou osobou, a to bez ohľadu na nominálnu hodnotu pohľadávky, dobu splatnosti pohľadávky a právny dôvod vzniku pohľadávky. Podľa názoru dovolateľky takýto prístup núti oprávneného do budúca pred uzatvorením akejkoľvek zmluvy kontrolovať v Notárskom centrálnom registri záložných práv, či druhá strana neuzatvorila záložnú zmluvu, podľa ktorej sú všetky jej súčasné aj budúce pohľadávky predmetom zálohu. Oprávnený by teda nemal žiadnu istotu, že takáto zmluva nebude v budúcnosti uzatvorená a pohľadávka v rámci exekúcie postihnuteľná, pričom daná právna otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená. Ďalšou právnou otázkou, ktorú dovolací súd ešte neriešil, je, či záloh možno v rámci exekúcie postihnúť akýmkoľvek spôsobom len v prípade, ak oprávneným je záložný veriteľ alebo ak záložný veriteľ s exekúciou súhlasí v zmysle § 61q ods. 2 EP. Podľa názoru dovolateľky (a aj exekútorky) sa ustanovenie § 61q ods. 2 EP vzťahuje len na spôsob vykonania exekúcie predajom zálohu, keďže odborná literatúra spája postihnutie zálohu v exekúcii práve s jeho predajom, a nie so všetkými spôsobmi vykonania exekúcie. S poukazom na uvedené dovolateľka navrhla uznesenie odvolacieho súdu zrušiť, a to aj spolu s uznesením súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania (oprávnená), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, po preskúmaní veci bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

7. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

8. Podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

9. Dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je jednoznačne uznesením vydaným v exekučnom konaní (t. j. v konaní podľa Exekučného poriadku), keďže odvolací súd ním potvrdil uznesenie exekučného súdu, ktorý rozhodoval podľa § 44 ods. 5 EP o vylúčení veci (pohľadávok) z exekúcie. Predmetné exekučné konanie sa začalo a celé prebiehalo už v režime novely Exekučného poriadku, uskutočnenej zákonom č. 2/2017 Z. z., preto nebolo potrebné sa zaoberať interpretáciou a aplikáciou prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. apríla 2017. Keďže právna úprava Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. apríla 2017, prípustnosť dovolania proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní *expressis verbis* vylúčila, je dovolanie oprávnenej bez ďalšieho procesne neprípustné.

10. Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené, dovolanie oprávnenej podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

11. Podľa § 35 ods. 1 EP časť prvej vety sa bodkočiarkou je iná osoba (odlišná od oprávneného a povinného) účastníkom len tej časti konania, v ktorej jej Exekučný poriadok toto postavenie priznáva. V posudzovanom prípade je takouto účastníčkou (len) pre danú časť exekučného konania navrhovateľka ako osoba, ktorá uplatnila právo neprípúšťať exekúciu podľa § 44 ods. 1 EP. Navrhovateľke ako úspešnej účastníčke dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej, ktorá v dovolacom konaní úspech nemala, nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu navrhovateľke v tomto konaní žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj R 72/2018).

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.